

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr. Z20-087049

Portefeuillehouder

Wethouder W. Alink en
mr. R.K. van Rijn, MBA

Datum B&W-besluit 12 januari 2021

Afdeling

Projecten en Advies

Voor de vergadering van raad d.d.
4 maart 2021

Behandelend ambtenaar

(voor technische vragen)
Mirjam Bakker, Wim Kok

Behandelen in de raadscommissie Ruimte en Economie
op 9 februari 2021

Onderwerp

Agenda en actieplan Klimaatadaptatie Aalsmeer 2021-2026

Gevraagd besluit

1. De Agenda en het actieplan Klimaatadaptatie Aalsmeer 2021-2026 vast te stellen.
2. In te stemmen met bijgestelde richtlijnen voor het beperken van wateroverlast, hittestress, droogte en overstroming (waterveiligheid) voor nieuwbouw, bestaande openbare ruimte en privaat terrein. Deze richtlijnen opnemen bij de actualisatie van de LIOR 2021 (Leidraad in-richting openbare ruimte).
3. In te stemmen met de klimaatadaptatie agenda (factsheets) bestaande uit:
 - Klimaatadaptatieve acties gemeentelijke organisatie en beleidsborging
 - Meekoppelkansen in ruimtelijke (renovatie)projecten
 - Onderzoeken en aanpak van de vastgestelde knelpunten
4. een bedrag van € 40.000 eenmalig in te zetten in 2022 voor onderzoek ten behoeve van hittestress locaties;
5. een jaarlijks bedrag van € 40.000 beschikbaar te stellen voor de periode 2021 tot en met 2026 voor de bewonersagenda;
6. een bestemmingsreserve te vormen waarin de beschikbaar gestelde gelden ad € 280.000 worden gestort;
7. De kosten ad € 280.000 te dekken uit de algemene reserve;
8. De begroting meerjarig aan te passen bij de Kadernota 2022.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

De negatieve effecten van klimaatverandering op de thema's wateroverlast, overstromingen (water veiligheid), hittestress en droogte in de gemeente te beheersen door middel van koppellkansen in de werkprocessen en projecten. Toewerken naar een klimaatbestendige openbare ruimte, privaat terrein en gebouwen in 2050.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Klimaatadaptatie agenda uitvoeren waarbij:

- Meekoppelkansen worden benut bij ontwikkelingsprojecten en renovatieprojecten;
- Reguleren en borgen klimaatadaptatie door middel van nieuwe richtlijnen, beleid en werkprocedures;
- Stimuleren en faciliteren van bewoners en bedrijven om een bijdrage te leveren aan klimaatadaptatie;
- De kosten in beeld brengen om bovenstaande doelen te bereiken.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma: Openbare ruimte. In het college uitvoeringsprogramma is het opstellen van een beleidsplan klimaatadaptatie opgenomen.

Aanleiding

Het is van belang om de leefomgeving aan het veranderende klimaat aan te passen. Het Rijk heeft in het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) de landelijke aanpak van klimaatadaptatie vastgesteld. Gemeenten en het Rijk hebben hierin met elkaar afgesproken dat klimaatadaptatie vanaf 2020 een integraal onderdeel is van het beleid, zodat in het jaar 2050 ons land klimaatbestendig ingericht is. De gemeente Aalsmeer volgt de landelijke aanpak voor klimaatadaptatie. De 'Agenda en actieplan Klimaatadaptatie 2021-2026' is een eerste stap op weg naar een klimaatbestendige gemeente in 2050.

Argumenten

Klimaatverandering is een actueel thema. Weersextremen nemen in onze regio steeds meer in aantal toe. De frequentie en hevigheid van extreme buien veroorzaken overlast en schade. De afgelopen zomers steeg de temperatuur tot recordhoogte, wat kan leiden tot gezondheidsproblemen. In samenwerking met de interne en externe partijen heeft de gemeente Aalsmeer per klimaatrend (wateroverlast, hitte, droogte, overstroming ook wel waterveiligheid) de belangrijkste aandachtspunten, knelpunten en/of risico's geprioriteerd. Na de prioritering is een beleidskader ontwikkeld voor klimaatadaptatie met ambities, normen en richtlijnen. De technische normeringen voor de inrichting van de openbare buitenruimte worden aangescherpt. De richtlijnen gaan ook in op privaat terrein en nieuwbouw.

De ambities zijn als volgt:

- Wateroverlast: inrichten van de buitenruimte op extreme buien;
- Hitte: beperken van de impact op de gezondheid en de leefomgeving;
- Droogte: vergroten sponswerking van de buitenruimte en de bodem;
- Overstromingen (waterveiligheid): regionaal samenwerken aan gevolgbepaling en dijkversterking.

De gemeente Aalsmeer heeft de acties voor klimaatadaptatie vastgelegd in de uitvoeringsagenda. Deze klimaatadaptatie agenda bestaat uit een set factsheets voor het oplossen van knelpunten, mee koppelen met projecten en het klimaatadaptief handelen voor de periode 2021-2026 met de bijbehorende kosten.

Kanttekeningen

Dit plan is de eerste stap richting concrete acties. De kennis over klimaatadaptatie neemt toe en er wordt veel ervaring opgedaan, zowel lokaal als landelijk. Het hele proces vereist daarom dat het beleid en de aanpak in 2026 worden geactualiseerd.

Financiën

Middelen in GRP Aalsmeer 2021-2026

De financiële paragraaf in de 'Agenda en actieplan Klimaatadaptatie 2021-2026' brengt de benodigde investeringen voor de gemeente in beeld. Bij klimaatadaptatie in Aalsmeerse projecten is het van belang om klimaat in ontwerp en inrichting door te voeren en afwegingen te maken welke (uitvoerende) maatregelen de meeste waarde toevoegen tegen acceptabele (meer)kosten. Op basis van de huidige inzichten is een bedrag van 1,660 miljoen euro berekend voor de periode 2021-2026. Een belangrijk deel hiervan, ruim 1,380 miljoen euro, kan gedekt worden uit de klimaatopslag van 10% in het kosten dekkingsplan van het Gemeentelijke Rioleringsplan 2021-2026 (GRP 2021-2026). Het GRP 2021-2026 wordt in januari 2021 aan de raad aangeboden.

In onderstaand schema is weergegeven welke acties gedekt worden uit de GRP-budgetten.

	Onderdeel	Borging	Kosten
1.1	Een klimaattoets invoeren	Jaarprogramma en afdelingsplannen	Onderdeel van reguliere beleidstaken
1.2	Borgen binnen vergunningen	Jaarprogramma en afdelingsplannen	Onderdeel van reguliere beleidstaken
2.1	MeerjarenProjectenPlan (MPP) en meekoppelkansen	Jaarplanning en budgettering MPP. Kosten voor klimaatadaptatie als opslagpercentage meegenomen in de begroting van het GRP	Opslag KA in GRP voor de periode 2021 – 2026: € 1.040.000 (€ 175.000 gemiddeld per jaar)
2.2	Stedelijke Ontwikkeling en Meekoppelkansen	Projectexploitatie	Onderdeel van project-exploitatie
3.1	Verdiepingsonderzoek diverse gebieden in relatie tot wateroverlast en grondwateroverlast	GRP	€ 340.000
3.3	Verdiepingsonderzoek naar grondwateronderlast en droogte: - Droogte kwetsbare objecten - Functioneren huidige drainage - Houten paalfunderingen - QuickScan kansen opslag regenwater in de (diepere) ondergrond	GRP	Ten laste van factsheet 3.1
	Totaal		€ 1.380.000

Meekoppelen in projecten

Naar aanleiding van de uitgevoerde analyses op de stresstesten zijn er nog geen knelpunten gesignaleerd die een acute aanpak noodzakelijk maken. Na het uitvoeren van de voorgestelde onderzoeken zou dit overigens nog wel kunnen gebeuren; maar dan worden die situaties in aparte voorstellen aan u voorgelegd. Het verdient de voorkeur, en daar is dit beleid op gebaseerd, om klimaatmaatregelen uit te voeren tegelijk met groot onderhoud wegen (25-30 jaar na aanleg) of tegelijk met de vervanging van de openbare ruimte en de riolering bij einde levensduur (50 jaar na aanleg). Ook wordt in de nabije toekomst bekeken of er meekoppelkansen zijn met energietransitie projecten, zoals de aanleg van warmtenetten of het verzwaren van het elektriciteitsnet.

Aanvullende middelen 2021-2026

Het aanvullende budget is nodig om samen met bewoners en bedrijven bewustwording en acties te creëren voor klimaatadaptieve maatregelen op hun eigen terrein en om de opgave voor klimaatadaptatie specifiek in de gemeentelijke organisatie te verankeren. Voor de uitwerking zijn extra middelen geraamd.

De kosten betreffen onderzoekskosten, communicatie acties om bewustwording bij bewoners te versterken, ondersteunen en faciliteren van acties en het actualiseren van beleidsplannen (hierin opnemen van de klimaatadaptatie component). Er moeten instrumenten ontwikkeld worden en er is extern advies benodigd voor technische innovatieve oplossingen bij renovatieprojecten en nieuwe inrichtingen. Belangrijk is ook de extra benodigde ondersteuning en samenwerking in de komende periode met partners zoals de waterschappen, de veiligheidsregio, de GGD, de ondernemers en de bewoners.

Voor de periode 2021-2026 is totaal € 280.000 aanvullend budget benodigd (€40.000/jaar) om de doelstellingen in de klimaatadaptatie agenda te behalen. Wij stellen u voor dit bedrag beschikbaar te stellen via een aanvraag in de Kadernota 2022. Zijnde €40.000 voor onderzoek ten behoeve van

hittestress locaties (eenmalig) en €40.000 per jaar voor de bewonersagenda: het stimuleren en faciliteren van bewoners en bedrijven om een bijdrage te leveren aan een klimaatbestendig Aalsmeer.

In 2026 wordt dit actieplan geactualiseerd en volgt een bijgestelde financiële dekking. In onderstaande tabel zijn de aanvullende benodigde middelen voor de periode 2021-2026 weergegeven.

Onderdeel	Doorkijk Kosten Totaal 2021-2026	Kosten per jaar
1.3 Bewonersagenda klimaat. Apps, social media, ondersteuning acties, communicatiekosten om bewoners d.m.v. diverse acties te motiveren mee te doen aan de klimaatopgave.	€ 240.000	2021-2026 €40.000 (per jaar)
3.2 Verdiepingsonderzoek kwetsbare verblijfsplekken in relatie tot hittestress en verkoeling	€ 40.000	2022 € 40.000
Totaal		2021-2026 € 280.000

De genoemde middelen voor het borgen van klimaatadaptatie in beleidsplannen zijn geraamd voor het actualiseren van deze plannen. De uitvoering van eventuele maatregelen volgens uit deze plannen is hierin niet meegenomen, maar wordt zoveel mogelijk meegenomen in het meekoppelen met projecten. De hierboven weergegeven aanvullende middelen worden in de Kadernota 2022 aangevraagd.

Communicatie

Externe partners zoals de waterschappen, de GGD, de veiligheidsregio en vertegenwoordigers van groen en natuurverenigingen zijn betrokken bij de totstandkoming van deze 'Agenda en actieplan klimaatadaptatie 2021-2026'. Naast het meekoppelen van de gemeentelijke ruimtelijke projecten moet een belangrijk deel van de klimaatopgave binnen het particulier bezit gerealiseerd worden. De gemeente Aalsmeer richt zich dan ook nadrukkelijk op samenwerking met bewoners en bedrijven, bewustwording, communicatie en voorlichting. Het klimaatbestendig maken van de gemeente kan de gemeente niet alleen. Dit moet samen met de externe partners, de bewoners en bedrijven in de hele gemeente. Het overdragen van de kennis en inzichten dient zowel extern als intern te gebeuren.

Voor het bevorderen van de bewustwording en de actiebereidheid bij bewoners is een netwerkaanpak nodig met concrete acties, ondersteund door gerichte voorlichting. Te denken valt aan promotie tijdens evenementen, het vergroenen van de tuinen of een hele straat, het vergroten van de biodiversiteit zoals insectenplanten en vlinderplanten, maar ook het onttegelen van de tuinen.

Procedure

Standaard procedure

Bijlagen

Agenda en actieplan Klimaatadaptatie gemeente Aalsmeer 2021-2026

De secretaris,

De voorzitter,

Drs. Sj. Vellenga

mr. G.E. Oude Kotte

BEHANDELING RAAD

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard	
Gewijzigd aanvaard	
Verworpen	

RAADSBSLUIT

Besluit

1. De Agenda en het actieplan Klimaatadaptatie Aalsmeer 2021-2026 vast te stellen;
2. In te stemmen met bijgestelde richtlijnen voor het beperken van wateroverlast, hittestress, droogte en overstroming (waterveiligheid) voor nieuwbouw, bestaande openbare ruimte en privaat terrein. Deze richtlijnen opnemen bij de actualisatie van de LIOR 2021 (Leidraad inrichting openbare ruimte);
3. In te stemmen met de klimaatadaptatie agenda (factsheets) bestaande uit:
 - Klimaatadaptatieve acties gemeentelijke organisatie en beleidsborging
 - Meekoppelkansen in ruimtelijke (renovatie)projecten
 - Onderzoeken en aanpak van de vastgestelde knelpunten
4. een bedrag van € 40.000 eenmalig in te zetten in 2022 voor onderzoek ten behoeve van hittestress locaties;
5. een jaarlijks bedrag van € 40.000 beschikbaar te stellen voor de periode 2021 tot en met 2026 voor de bewonersagenda;
6. een bestemmingsreserve te vormen waarin de beschikbaar gestelde gelden ad € 280.000 worden gestort;
7. De kosten ad € 280.000 te dekken uit de algemene reserve;
8. De begroting meerjarig aan te passen bij de Kadernota 2022.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 4 maart 2021.

De griffier,

De voorzitter,

O. van Kolck

mr. G.E. Oude Kotte

